

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΛΗΣ: Αγνή Κατσιούλα (a.katsioula@efsyn.gr)

► Της ΠΑΡΗΣ ΣΠΙΝΟΥ
(p.spinou@efsyn.gr)

«**Δ**εν μπορώ να πιστέψω πως πέρασαν σχεδόν εννέα χρόνια από τον θάνατο του Γιάννη Μόραλη. Τον θυμάμαι στο ατελιέ της Αίγινας, στο σπίτι που σχεδίασε γι' αυτόν ο αρχιτέκτονας Άρης Κωνσταντινίδης, να ζωγραφίζει ατέλειωτες ώρες... Επίμονος, τελειομανής, πάντα όμως ευγενικός και αξιοπρεπής. Όταν όμως πηγαίναμε στη γειτονική ταβέρνα, γινόταν άλλος άνθρωπος, πνευματώδης, γοητευτικός, χαμογελαστός. Μια μέρα τον ρώτησα τι θα έλεγε αν του ζητούσαν να εξηγήσει τη δουλειά του. "Η δουλειά μου είναι αυτή που βλέπετε" μου απάντησε... Απέφυγε τη φλυαρία!»

Η γκαλερίστα Πέγκυ Ζουμπουλάκη έχει πολλές ιστορίες να διηγηθεί για τον σπουδαίο ζωγράφο, με τον οποίο συνδέθηκε με φιλία ζωής. Τα μυστικά των έργων του και του εργαστηρίου του, όμως, θα τα ανακαλύψουν οι επισκέπτες της αναδρομικής έκθεσής του στο Μουσείο Μπενάκη - Κτίριο οδού Πειραιώς, σύνεχεια εκείνης που είχε διοργανώσει η Εθνική Πινακοθήκη το 1988. Περίπου 200 έργα ζωγραφικής, πολλά από τα οποία παρουσιάζονται πρώτη φορά - ιδιαίτερα τα νεανικά του - και άλλα 200 σχέδια, χαρακτηριστικά, εικονογραφίες σε βιβλίων, συνθέσεις σε κεραμικά πλακίδια, γλυπτά, κοστούμια και μακέτες σκηνικών, φωτογραφίες συνθέτων την προσωπική και εικαστική βιογραφία ενός ταλαντούχου, ευγενικού και μοναχικού καλλιτέχνη.

Ο τίτλος της έκθεσης, που επιμελείται ο Νίκος Παΐσιος, είναι λιτός: «Γιάννης Μόραλης». Οσοι όμως τον γνώρισαν ή μελετούν το έργο

Περίπου 400 έργα τέχνης, ανάμεσά τους και άγνωστα νεανικά, συνθέτουν τη μεγάλη έκθεση για τον Έλληνα «κλασικό του 20ού αιώνα», ο οποίος με την προσωπική του παλέτα ζωγράφισε τον έρωτα και τον θάνατο

του, μιλούν σε υπερθετικό βαθμό για τον «κλασικό του 20ού αιώνα». «Δεν χρειάζεται να του στάσουμε άγαλμα, το αγαλμά του ήταν ήδη στυμμένο όταν ζούσε» είπε η Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα, διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης. «Ήταν ένας ολοκληρωμένος Ευρωπαίος ζωγράφος. Αναρωτιέμαι όμως γιατί ούτε μια συλλογή στο εξωτερικό δεν έχει έργο του και τι κάνει η ελληνική πολιτεία για να βρει διεισδύσει τη θέση που του αξίζει» συμπλήρωσε ο Διονύσης Καψάλης, διευθυντής του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης, όπου βρίσκεται το αρχείο Μόραλη.

Στο αίθριο τρία μνημειώδη γλυπτά, ενώ οι εκθεσιακές αίθουσες, χωρισμένες σε ενότητες και με τα χαρακτηριστικά χρώματα της παλέτας του φημισμένου ζωγράφου, όπως το γαλάζιο ή το καφεκκόκινο, ακολουθούν την εξελικτική πορεία του, από τη δεκαετία του 1930 μέχρι τη δεκαετία του 2000: τα φοιτητικά του χρόνια στην Καλών Τεχνών, οι σπουδές του στη Ρώμη και το Παρίσι μαζί με τον επιστήθιο φίλο του Νίκο Νικολάου, τα δύσκολα χρό-

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΚΤΙΡΙΟ ΟΔΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αναδρομική Γιάννη Μόραλη ύστερα από 30 χρόνια

ΦΩΤ. P. SPINOU
ΛΟΓΕΙΑ ΓΙΑΝΝΗ ΜΟΡΑΛΗ

ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΡΑΛΗ-ΜΙΕΤ

«Γυμνό», 1947

Αίγινα, 1989. Φωτογραφία Καίτη Τσεκένν

νια της Κατοχής, η αρχική αναγνώριση από το κοινό, η εκλογή του ως καθηγητή στην ΑΣΚΤ, όπου έγινε θρύλος. Η συνεργασία του με

τη Ραλλού Μάνου, τον Μάνο Χατζιδάκι, τον Κάρλο Κουν, η συμμετοχή του στην Μπιενάλε Βενετίας το 1958, πώς φιλοτέχνησε τις όψεις του ξενοδοχείου «Χίλτον»,

πώς γεννήθηκαν οι μνημειακές «Επιτύμβιες Συνθέσεις», οι εικόνες που έκανε για την ποίηση του Σεφέρη και του Ελύτη. Πρώτη φορά εκτίθενται φωτογραφίες από

το πάνω άψογα τακτοποιημένο εργαστήριό του στην Αθήνα.

«Ο Μόραλης ωρίμασε στην ατμόσφαιρα της γενιάς του '30. Στο Παρίσι φτάνει το 1937, τη χρονιά που παρουσιάζεται στη Διεθνή Έκθεση η "Γκερνίκα" του Πικάσο. Τη βλέπει αλλά δεν επηρεάζεται. Είναι γνήσιος ο προσανατολισμός του προς τον ελληνικό μοντερνισμό» είπε η Μ. Λαμπράκη-Πλάκα, επισημαίνοντας ότι ο έρωτας και ο θάνατος είναι οι δύο άξονες που κυριαρχούν στο έργο του, όλη του τη ζωή: τα επιτύμβια και τα επιθαλάμια. «Όσο προχωρούσε προς το γήρας τόσο επικρατούσε ο έρωτας. Το αίσθημα που αποπνέει είναι το "μακάριο πένθος", όπως έλεγε ο Σικελιανός».

Η έκθεση ανοίγει σήμερα για το κοινό και θα διαρκέσει έως τις 5 Ιανουαρίου 2019. Σύντομα θα είναι διαθέσιμη σε δύο γλώσσες (ελληνικά και αγγλικά) ψηφιακή ξενάγηση (σε κινητά και τάμπλετ) βασισμένη σε 23 επιλεγμένα έργα του Γ. Μόραλη. Επιπλέον, θα πραγματοποιηθούν ξεναγήσεις και εργαστήρια για παιδιά 6-10 χρόνων. Πρωτότυπα είναι και τα χροστικά και διακοσμητικά αντικείμενα εμπνευσμένα από το έργο του, που βρίσκονται σε όλα τα πωλητήρια του Μουσείου Μπενάκη και στο benakishop.gr.